

Halil KÖKCÜ

**PATERNALİZM KAVRAMI VE
ÖRNEK UYGULAMALAR**

onikilevha
11000 11 1000000 1 01110 01 0001 01 01 11 11

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	V
ÖNSÖZ	IX
İÇİNDEKİLER.....	XV
KISALTMALAR LİSTESİ	XIX
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. PATERNALİZM KAVRAMI VE TARİHSEL GELİŞİMİ.....	5
1.1. Paternalizm Kavramı	5
1.1.1. Paternalizmin Tanımı	10
1.1.1.1. Geral Dworkin'in Tanımı	11
1.1.1.1.1. Katı-Yumuşak Paternalizm ...	13
1.1.1.1.2. Dar-Geniş Paternalizm	14
1.1.1.1.3. Güçlü-Zayıf Paternalizm.....	14
1.1.1.1.4. Saf-Saf Olmayan Paternalizm.	14
1.1.1.1.5. Ahlaki – Refah Yanlısı Paternalizm.....	15
1.1.1.2. Diğer Tanımlar.....	15
1.1.1.3. Paternalizmin Savunulması ve Karşı Çıkılması.....	17
1.1.2. Paternalizmin Temel Unsurları ile İlgili Tartışmalar	20
1.1.2.1. Özgürlüğe – Özerkliğe Müdahale	22
1.1.2.2. Menfaati Arttırma.....	27

1.1.2.3. Rıza Problemi.....	27
1.1.2.4. Bilişsel Önyargı.....	29
1.1.3. Paternalizm Kavramının Doğması ve Gelişmesi	32
1.1.3.1. Paternalizmin Doğuşu ve Gelişimi	32
1.1.3.2. Modern Devlet, Modern Toplum ve Paternalizm	39
1.2. Paternalizm ve Pozitif Hukuk Uygulamaları	42
1.2.1. Teknik Hukukta Paternalizm.....	42
1.2.2. Hukuki Paternalizm – Hukuki Ahlakçılık Ayrımı	48
1.2.3. Dürtme (Nudge) Kavramı – Liberal Paternalizm	52
1.2.4. Uygulamadan örnekler.....	55
1.2.4.1. Sigara yasağına ilişkin düzenleme.....	55
1.2.4.2. Uyuşturucu madde kullanımının yasaklanması.....	59
1.2.4.3. Zorunlu Emniyet Kemerini.....	69
1.2.4.4. Bazı Ürünlerin Taksitle Satışının Yasaklanması.....	70
1.2.4.5. Cüce Fırlatma Oyunu	75

İKİNCİ BÖLÜM

2. PATERNALİZMİN ÇEŞİTLİ ALANLARDAKİ GÖRÜNÜM BİÇİMLERİ.....	77
2.1. Endüstriyel Paternalizm	77
2.1.1. Şirket Kasabaları.....	85
2.1.1.1. Pullman Örneği	86
2.1.1.2. Çanakkale Örneği.....	90
2.1.1.3. Plantasyon Paternalizmi.....	92
2.1.2. Endüstride Güncel Paternalistik Uygulamalar	94

2.2. Sosyal Politikalarda Paternalizm ve Yeni Paternalizm.....	95
2.2.1. Paternalizmin Yeniden Ortaya Çıkışı.....	100
2.2.2. Sosyal Politikanın Tanımı.....	103
2.2.3. Dar Anlamda Sosyal Politika.....	106
2.2.4. Geniş Anlamda Sosyal Politika.....	110
2.2.5. Sosyal Politikalarda Paternalist Uygulamalar	112
2.2.5.1. Yeni Paternalizm	117
2.2.5.2. Bir Irkçılık Aracı Olarak Yeni Paternalizm, ABD Örneği	122
2.3. Sağlık Alanında Paternalizm.....	124
2.3.1. Kamu Sağlığına İlişkin Düzenlemeler.....	126
2.3.2. Medikal Paternalizm	132
2.4. Eğitim, Çocuk ve Paternalizm	143
2.4.1. Milli Eğitim ve Paternalizm	144
2.4.2. Eğitimde Paternalizmin Meşrulaştırılması.	150
SONUÇ	159
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	165